

Extern bedömning 2024 av kandidatprogrammen i musikal, opera och teater, inriktning skådespeleri, vid Högskolan för scen och musik

Den externa bedömaregruppen bestod av:

Nils Spangenberg, ordförande, vd och konstnärlig ledare Vadstena-Akademien.

Fredrik Haller, prefekt vid Teaterhögskolan i Malmö.

Ulricha Jonsson, skådespelare, musikalartist, översättare och verksamhetschef på Scensverige.

Linda Wardal, Student MA i koreografi, Stockholms Konstnärliga högskola.

Uppdraget som gavs var att granska Högskolan för scen och musik (HSM) kandidatprogram i opera, skådespeleri och musikal. Uppdraget genomfördes under loppet av 6 månader. Förberedelserna bestod av inledande videomöten med uppdragsgivarna och samtal inom bedömaregruppen. Bedömaregruppen fick tillgång till en stor mängd digitala dokument som bestod av studentutvärderingar, kursplaner med mera, samt inloggningsmöjligheter till lärplattformen Canvas.

Ett platsbesök genomfördes 6-7 februari, utan Fredrik Haller närvarande på åtagande i USA, som innefattade både möten med lärare och studenter samt att vi besöka några lektioner i de olika programmen. Det gavs också tillfälle att samtala med ledningspersoner på olika nivåer inom HSM.

Övergripande utvärderingsfrågor

Vilka är utbildningens starka respektive svaga sidor? Vilka är de främsta utmaningarna och utvecklingsbehoven inför framtiden? Hur kan utbildningen bli ännu bättre?

1. Att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det första kriteriet kan granskas genom att beakta på vilket sätt utbildningen ger studenterna goda förutsättningar att nå utbildningens mål. Mer konkret kan detta göras genom en granskning av:

- *Kursernas och litteraturens/motsvarande innehåll i relation till lärande/examensmålen*

Bedömargruppen menar att innehållet i programmens olika delar står i god relation till vad studenten ska kunna vid kursernas slut.

- *Examinationsuppgifter och bedömningskriterier i relation till lärande/examensmålen*

Bedömargruppen menar att såväl hur som när examination sker är väl formulerade i de tre programmens kursplaner. Det finns dock någon otydlighet: exempelvis förklaras inte hur examination sker vid Opera-programmets kurs MD1311.

- *Utbildningens progression (om examensmålsmatriser finns kan de vara ett stöd)*

Bedömargruppen menar att samtliga tre program har en tydlig tanke för progression genom utbildningen. De tre programmen är konstruerade så att de börjar med grundläggande teknisk träning för att öka svårighetsgraden och omfattningen under det andra året till att under det sista året ha undervisning som i möjligaste mån efterliknar förutsättningarna i yrkeslivet. Progressionen går att se i informationen på hemsidan, i utbildningsplaner och i kursplaner.

- **Avhoppstatistik och avhoppsanalyser samt Genomströmning och genomströmningsanalys**

Statistiken i det utskickade materialet visar att genomströmningen på kandidatprogrammet i Opera är 100 % för de två kullar som avslutats.

Samma statistik visar att endast en student har tagit avbrott i studierna.

För kandidatprogrammet i musikal visar statistiken en liknande genomströmning. Endast en student har inte fullföljt sin utbildning under perioden. Statistiken visar heller inga avbrott i studierna.

För kandidatprogrammet i teater, inriktning skådespeleri, ger statistiken en något mer varierad bild. I de första två kullarna är det endast en student som inte fullföljt utbildningen men i kullen 2020-2023 är det tre av tolv (25%) som inte fullföljt, vilket i sammanhanget är en anmärkningsvärt hög siffra. Det kan så klart finnas många anledningar till varför studenter väljer att inte fullfölja sina studier men om orsakerna inte har analyserats är det bedömarens uppfattning att detta bör göras.

Antalet utfärdade examensbevis är mycket varierande under åren och det gäller för samtliga tre kandidatprogram. Annan statistik som är tillgänglig för referensgruppen visar liknande mönster hos liknande program på andra lärosäten.

- Övrigt

Som ett komplement till dessa förutsättningar ger exempel på godkända studenters resultat en fylligare bild av hur väl utbildningen kan sägas nå kriteriet.

2. Att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det andra kriteriet kan granskas genom att beakta förekomsten av en rad aktiviteter som på olika sätt signalerar ett studentcentrerat förhållningssätt i undervisningen:

- *Varierade undervisnings- och examinationsformer*

- *Undervisningsformer som främjar aktivt lärande*

Bedömargruppen menar att utbildningsplaner och kursplaner ger bilden av att samtliga tre program har en varierande och väl avvägd blandning av olika undervisnings- och examinationsformer och att detta skapar goda förutsättningar för ett aktivt lärande.

Musikalstudenterna lyfter att det inte råder flexibilitet i sångundervisningen, alla har samma pedagoger och det förekommer inte gästlärare med andra perspektiv eller sångideal. En annan besvikelse anses för flera ligga i att de enligt dem inte fortsätter utveckla sin aktionsdrivande scenframställningsteknik efter att de blivit introducerade i den. Musikalstudenterna har dock två kurser i aktionsdrivande scenframställningsteknik; en i åk 1 och en i åk 2. Det verkar rimligt att gästlärare och gästregissörer är bekanta med arbetsmetoderna för att studenterna ska kunna fördjupa sitt skådespeleri över åren.

- *Feedback används som ett pedagogiskt verktyg*

I dokumentet "Utvärderingar, kvalitetssäkringsprocesser och feedback" framgår att det finns ett systematiskt förhållningssätt som ger studenterna möjlighet att komma till tals och som ger möjlighet för lärare att ge feedback till studenterna. I utvärderingar och i de samtal som fördes under platsbesöket med bedömargruppen visades det på att en relativt öppen dialog pågår mellan lärare och studenter och där kritik och förslag till förändringar kan framföras både anonymt och i öppna samtal. Rörande operaprogrammet framfördes en önskan om "tydligare kvitto på att utvärderingar genererar faktiska förändringar". En viss självmotsägelse till denna öppna dialog råder dock i och med att en lärare samtidigt kan vara programansvarig. Det råder givetvis en hierarkisk ordning mellan studenter och lärare och där lärarna vittnar om att öppenheten är stor vittnar emellertid flera

studenter om att de inte känner sig trygga med att kunna framföra kritik inom vissa områden. Detta är givetvis svårt att göra något åt, hela arbetslivet består av överväganden och maktförhållanden. Ledningen torde behöva reflektera över detta och idka självanalys. Kanske skulle det kunna finnas möjlighet att införa en neutral part i feedbackprocessen? Motsvarande en HR-person. Vi tvivlar inte på att det förs många bra samtal men det är viktigt att studenterna kan känna sig trygga med att vara frispråkiga.

- *Reflektion över det egna lärandet främjas*

Bedömargruppen menar att det i kursplanerna framgår att reflektionen över det egna lärandet främjas. Allra tydligast är detta i examensterminens reflektionsarbeten.

I de kursvärderingar och beskrivningar av strukturellt kvalitetsarbete som vi tagit del av visas också att studenterna uppmuntras att reflektera över sitt lärande.

På alla tre programmen arbetar studenterna med “processloggböcker” under handledning vilket torde främja reflektionen över det egna lärandet. Bedömargruppen fick vid sitt platsbesök intrycket att detta arbete tas mycket väl emot av studenterna.

- *Kursernas pedagogiska idé synliggörs i t.ex. kursguider/motsvarande*

Bedömargruppen menar att det i kursplaner, på hemsidan samt i de kursguider vi har kunnat ta del av, tydligt presenteras kursernas pedagogiska idé.

- *Kursvärderingsfrågor (huruvida de är formulerade för att stimulera till studenternas reflektion om sitt eget lärande)*

Bedömargruppen anser att kursvärderingarna i stort stimulerar till studenternas reflektion och eget lärande.

- *Peer learning används som ett pedagogiskt verktyg*

Huvuddelen av undervisningen såsom den beskrivs i det utskickade materialet påminner mer om lärarledd träning än vad bedömargruppen identifierar som "peer learning". Dock finns det likheter: betoning av samarbete studenterna emellan, utvecklandet av förmågor att ge och ta, återkoppling samt att problematisera och reflektera över sceniska och musikaliska val.

Dock uttrycktes en saknad över att inte träffa övriga studenter på skolan. De som går en linje vet inte alltid vilka som går i de högre årskurserna på samma linje, och gemensam undervisning mellan linjerna och årskullarna saknas.

- *Övrigt*

Studenterna har individuell uppföljning med samtal varje kvartal. Lärarna anses lyhörda och försöker tillmötesgå studenternas behov och livssituation för att kunna klara av studierna. Studenterna själva menar att studierna inte i första hand handlar om att klara kursmålen, utan om individuella mål där det konstnärliga får vara i fokus. Studenterna upplever att de får personlig vägledning och återkoppling kontinuerligt och att varje students personliga process sätts i centrum.

Musikalstudenterna upplevde en stress i och med att sökandet efter praktikplatser påbörjas redan under andra terminen."Då man knappt börjat". Bedömargruppen reflekterade över att studenterna redan första terminen deltar vid en offentlig konsert. Frågan är huruvida det tillåts att studenterna kan arbeta processorienterat när det så snart ska levereras något publikt, med vetskapen om att folk från till exempel Göteborgsoperan kan komma och titta och lyssna.

Flera studenter och f.d. studenter poängterade motsägelsen i att under första terminen få råden att våga utmana sina invanda mönster och göra sig öppen för ny sångteknik och vara avskalad på scenen, samtidigt som de ska stå inför publik i slutet av terminen.

Alla som går musikallinjen har en eller flera förutbildningar bakom sig, och att ge sig in i en universitetsutbildning är en medveten och livsavgörande satsning.

Det torde enligt bedömaregruppen vara kontraproduktivt och väldigt stressande för dem att göra en offentlig konsert så snart.

“Det råder en otydlighet kring vart en ska vända sig vid stressrelaterade problem eller när det dyker upp personliga trauman och liknande i djupgående konstnärliga processer”. Frågan kring vad som är skolrelaterad stress eller inte gör att det finns en osäkerhet kring vart en ska vända sig. I samtliga kursplaner på HSM står det inskrivet att skolan ska beakta frågor om hållbar utveckling “i alla sina kurser beakta frågor om hållbar utveckling, vilket innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, samt ekonomisk och social välfärd och rättvisa”. Kanske kan det fokuseras ännu mer på stress som potentiell fara för ett hållbart arbetsliv och hur en motverkar detta?

3. Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

För utbildning på konstnärlig grund:

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det tredje kriteriet kan granskas genom att beakta:

- *Kurslitteraturen/kursmaterialet är relevant för utbildningen*

I det material som bedömaregruppen fått till sitt förfogande finns endast litteraturlistor för de teoretiska kurserna. Kursmaterialet för de andra kurserna består till stor del av det dramatiska och musikdramatiska studiematerialet.

För att särskilja dessa kandidatutbildningar från yrkesskolor är det önskvärt att strukturera de teoretiska ämnena och formulera vad en lägsta nivå av teoretisk kunskap ska vara. Vilken sorts konstnärer vill ni lägga grunden för?

I kursplanerna framgår att den träning som de olika momenten på alla program erbjuder, är relevant för lärandemålen och ligger i linje med liknande program i Sverige och Europa.

- *Utbildningen anknyter till aktuell forskning och konstnärligt utvecklingsarbete inom relevant område*

Lärarnas konstnärliga kompetens är hög och de flesta är också konstnärligt verksamma utanför högskolan. Studenterna introduceras också tidigt för vad konstnärlig forskning kan innebära, och uppmuntras att hitta nya perspektiv.

- *Studenterna tränas i konstnärligt arbete i process, vilket sker i progression under utbildningens gång*

Enligt kursplanerna tränas studenterna i att själva utveckla och driva sitt konstnärliga arbete, med tiden allt mer självständigt.

Här råder delade meningar hos studenterna. Låt oss titta närmare på vad som menas med “driva sitt konstnärliga arbete självständigt”.

- *Övrigt*

Studierna varvar teori och praktik. Studenterna ansåg att de inte alltid knyter an till varandra. Denna åsikt gällde framförallt musikal och operaprogrammens studenter.

4. Att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det fjärde kriteriet kan granskas genom att beakta:

- *I vilken grad lärarnas ämnesmässiga kompetens täcker utbildningens centrala innehåll*

Bedömargruppens uppfattning är att lärarlagen på samtliga program har god ämnesmässig kompetens i utbildningarnas centrala delar.

- *I vilken grad lärarnas arbetslivs/yrkeskompetens täcker utbildningens centrala innehåll*

Bedömarens uppfattning är att lärarlagen på samtliga program har god arbetslivs/yrkeskompetens kompetens i utbildningarnas centrala delar.

- *Dokumentation av genomgångna högskolepedagogiska kurser (kravet på GU är att all undervisande personal har minst 10 veckors högskolepedagogisk utbildning)*

I det utskickade materialet framgår det att det finns lärare på samtliga tre kandidatprogram som inte fullgjort 10 veckors högskolepedagogisk utbildning, om referensgruppen uppfattat det rätt att det är PIL1, PIL2 och PIL3 som krävs.

- *Lärlärogetets storlek i relation till utbildningen och fördelning av undervisningen och kursansvar inom lärläroget*

Utifrån det statistiska materialet som tilldelats bedömarens uppfattning är det omöjligt att göra en noggrannare bedömning av antalet helårsekvivalenter de olika programmen har. Dels anges flera lärare med sin sammanlagda anställningsgrad på flera program, dels är inte gästlärare medräknade. Bedömarens uppfattning är att det finns skäl för utbildningsansvariga att studera detta närmare och göra en beräkning av antalet lärartimmar på de olika programmen och jämföra med liknande utbildningar.

Enligt samtal med programansvarig och personal vid skolan står det tydligt att det över tid givits mindre anslag till programmen och att man bland annat tvingats att slå ihop klasser och produktioner samt hitta kreativa lösningar för att kunna upprätthålla en hög kvalitet på utbildningen. Något som enligt ansvariga inte går om fler nedskärningar görs. Detta är extra tydligt på musikalprogrammet. Antalet lärare på framförallt musikalprogrammet närmar sig en kritisk gräns enligt bedömarens uppfattning. Där vill bedömarens uppfattning till

en översyn och jämförelse med liknande utbildningar som är särskilt bra för att utröna ifall lärartätheten på musikalprogrammet i Göteborg utmärker sig.

- *Förekomsten av lärare som är meriterade till excellent lärare samt ev hur deras kompetens används*

Det framkommer inte i materialet om det är någon lärare som är meriterad som excellent lärare.

- *Former för att säkra hur utbildningens behov beaktas vid rekrytering av lärare/forskare*

Det gick inte att utläsa av materialet var heller inte något som togs upp under intervjuerna.

- *Övrigt*

Studenterna lyfter lärarnas pedagogiska upplägg. I stort upplever de en tydlig struktur och plan för utbildningen.

5. Att utbildningen är relevant för studenternas/doktorandernas och samhällets behov

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det femte kriteriet kan granskas genom att beakta:

- *På vilket sätt utbildningens innehåll svarar mot de behov av bildning och kunskap som det omgivande samhället ger uttryck för*

På skådespelarprogrammet finns ”individuellt sceniskt projekt” där studenterna driver sin konstnärliga idé fram till en egen föreställning. Samtliga kandidatprogram har ett kursmoment i åk 2, ”Jag, konsten och samhället”, som bland annat innehåller besök av Kulturrådet, Kulturförvaltningen, Konstnärsnämnden med flera. Teaterförbundet kommer varje vår och informerar studenterna på samtliga program. När det gäller det praktiska som många kommer behöva kunna, göra

en budget, granska ett avtal, formulera mål med sina egna projekt är det svårt att bedöma om utbildning i dessa frågor förekommer i tillräcklig omfattning

Enligt HSM arbetar man aktivt med breddad rekrytering med ett ständigt pågående arbete inom HSMs utbildningar genom samarbeten med andra utbildningar och verksamheter utanför universitetet. Exempelvis arbetar skådespelarutbildningen tillsammans med Angereds teaterskola sedan många år. Musikal och operautbildningarna har ett aktivt uppsökande på förutbildningar. Dessutom är stadsdelen Angered en ny plats för alla tre programmets redovisningar och föreställningar. Utbildningarna har också en nära kontakt med bransch och yrkesliv i relation till utbildningsplaneringen både i närtid och för framtiden. För de studenter som inte önskar gå ett helt program finns det fristående kurser i opera och musikal (interpretation 30 hp) att söka.

- *Inslag av arbetslivsanknytning i utbildningen, t.ex. praktikperioder, verksamhetsförlagd utbildning eller andra moment där studenter får träna på relevant professionell praktik.*

Både musikal och skådespelarprogrammen har obligatorisk praktik. Operaprogrammet ersätter obligatorisk praktik med stadigvarande externa samarbeten som sker med Göteborgsoperan, Borås symfoniorkester, Gunnebo slott, Vissa studenter har fått praktik på GO, Norrlandsoperan, Wermland opera. Nordoperanätverket med bland annat intensivkurser, gästlärare och auditions. Samarbete med lärare/dirigent på plats i Italien.

- *I vilken mån studenterna tränas i generiska förmågor som t.ex. kommunikationsförmåga och samarbete.*

Alla programmen lägger stor vikt vid att samarbeta i grupp och på gruppdynamik.

- *Resultat från alumnuppföljningar samt hur det används i utvecklingsarbete*

Inga alumnuppföljningar var tillgängliga. På förfrågan från ledamot i bedömargruppen framkom att det inte regelbundet gjordes sådana. Bedömargruppen gjorde intervjuer med slumpmässigt utvalda alumner dock med huvudfokus kring hur deras utbildning fungerat.

- *Om och hur dialog mellan utbildningen och relevanta arbetsgivare förs*

Det är bedömargruppens uppfattning att det finns täta samarbeten mellan utbildningen och relevanta arbetsgivare. Kontakterna hålls levande på olika sätt, inte minst genom praktikplatserna och de studentproduktioner som görs på skolan och dit arbetsgivare bjuds in.

- *Om det finns delar i utbildningen som sker i samverkan med relevanta aktörer i samhället*

Skådespelarprogrammet samverkar under innevarande år med teatrar i regionen och operaprogrammet samarbetar med flera aktörer både nationellt och internationellt.

- *Söktryck och söktrycksanalys*

Beträffande söktryck visar den utskickade statistiken för Kandidatprogrammet i Opera att söktrycket minskat mellan åren 2018-2022. I antal är minskningen från 60 till 38 och i procent är minskningen 37%. Detsamma gäller statistiken för utförda antagningsprov, vilket i sammanhanget kan anses som den mer relevanta siffran. Här är minskningen i antal från 40 till 22 och i

procent 45%. Under perioden har antalet studenter som antagits varierat men relationen mellan antagna och genomförda antagningsprov har gått från 20 % till 27%.

För kandidatprogrammet i musikal visar statistiken att antalet sökande under perioden 2017-2023 är relativt stabilt med ett undantag för 2022 då antalet var påtagligt högre för att sedan återgå till mer normala 320 året efter. Märkligt nog varierar antalet genomförda prov mycket under perioden från 180 till 374 men det är samtidigt svårt att se ett mönster i förändringarna. Antalet antagna studenter ligger stabilt under perioden. Relationen mellan antagna och genomförda antagningsprov ligger under 4% under samtliga ansökningar efter 2017.

För kandidatprogrammet i teater, inriktning skådespeleri, visar statistiken att antalet sökande fluktuerar mellan 800 och drygt 1150 under perioden 2017-2023. Programmet har antagningsuppehåll vart tredje år. Vissa år har programmet konkurrens från tre andra skådespelarutbildningar, andra år bara av en. Antalet genomförda ansökningsprov har ökat från 606 2017 till 725 2023 med en topp på 755 2022. Antalet antagna studenter har varit 12 stycken under hela perioden förutom 2017 då det antogs 11. Relationen mellan antagna och genomförda antagningsprov ligger under 2% under samtliga ansökningar efter 2017.

- *Hur internationalisering, jämställdhet och hållbar utveckling integreras i utbildningen*

Gällande internationalisering finns samverkan i Nordea som syftar till utbyte och mobilitet av lärare och studenter inom de skandinaviska och baltiska scenutbildningarna, samt seminarier och konferenser rörande utbildning och pedagogik. Vidare finns samverkan i NORDPLUS mellan de nordiska och baltiska operautbildningarna med masterclasses, auditions med mera. För musikalprogrammet framhålls European Musical Theatre Network, EMTN

Syftet med EMTN är att genom studentutbyten samt lärarutbyten dela kunskap, metoder och tekniker med varandra. Lära av varandras ”best practice” och inspirera varandra. Visionen är att bredda synen på vad musikal är och strävan efter att bedriva musikalutbildning på en hög och kvalitativ nivå med blicken både innanför och utanför de nationella gränserna. Nätverket startade år 2015 och de drivande parterna var Högscholan för scen och musik i Göteborg och Lucia Marthas Institute of Performing Arts i Amsterdam. Från början var det fyra stycken partnerskolor. Idag består nätverket av sex skolor.

“Jämställdhet, jämlikhet och mångfald ska beaktas i alla kurser på Högscholan för scen och musik. Utgångspunkten är alla människors lika värde och möjlighet till delaktighet, såväl inom skolans verksamhet som i det omgivande samhället”.

Det är dock svårare att få syn på om och hur detta systematiskt implementeras i utbildningarnas inre arbete.

I samtliga kursplaner på HSM står det inskrivet att skolan ska beakta frågor om hållbar utveckling “i alla sina kurser beakta frågor om hållbar utveckling, vilket innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, samt ekonomisk och social välfärd och rättvisa”. Kanske kan det fokuseras ännu mer på stress som potentiell fara för ett hållbart arbetsliv och hur man motverkar detta? Studenterna uttryckte också att informationen kring studenthälsan var otydlig.

- Övrigt

6. Att studenterna/doktoranderna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det sjätte kriteriet kan granskas genom att beakta:

- *Formerna för studenternas medverkan i relevanta organ/sammanhang med uppgift att planera, följa upp och utveckla utbildningen (t.ex. formella råd, nämnder, kommittéer, studentdialoger, klassrepresentanter etc.)*

Samtliga program följer en fastslagen cykel med tre olika mötesformer. Programdialog (studenter/kollegiet)

programutvecklingskonferens (kollegiet) och enhetskonferens (programansvariga, enhetschef, prefekt och viceprefekter).

Programdialogen ses som en mycket viktig händelse där studentrepresentanter utvalda av sina klasser deltar.

Skådespelarprogrammet har dock valt att hela klassen deltar. Alla studenter medverkar vid kursvärderingar och möte i anslutning till dessa. Underlaget till detta möte kommer från varje klass, de anonyma enkäterna och de halvtimmeslånga utvecklingssamtalen som kollegiet för med studenterna.

- *Studenternas syn på hur väl studentinflytandet fungerar*

Studenterna har individuell uppföljning med samtal varje kvartal.

Lärarna anses lyhörda och försöker tillmötesgå studenternas behov och livssituation för att kunna klara av studierna. Studenterna själva menar att studierna inte i första hand handlar om att klara kursmålen, utan om individuella mål där det konstnärliga får vara i fokus.

Studenterna upplever att de får personlig vägledning och återkoppling

kontinuerligt och att varje students personliga process sätts i centrum. Musikalstudenterna upplevde en stress i och med att sökandet efter praktikplatser påbörjas redan under andra terminen.”Då man knappt börjat”. Bedömargruppen reflekterade över att studenterna redan första terminen deltar vid en offentlig konsert. Frågan är huruvida det tillåts att studenterna kan arbeta processororienterat när det så snart ska levereras något publikt, med vetskapen om att folk från till exempel Göteborgsoperan kan komma och titta och lyssna. Flera studenter och f.d. studenter poängterade motsägelsen i att under första terminen få råden att våga utmana sina invanda mönster och göra sig öppen för ny sångteknik och vara avskalad på scenen, samtidigt som de ska stå inför betalande publik i slutet av terminen. Alla som går musikallinjen har en eller flera förutbildningar bakom sig, och att ge sig in i en universitetsutbildning är en medveten och livsavgörande satsning. Det är kontraproduktivt och väldigt stressande för dem att göra en offentlig konsert så snart.

- *Övrigt*

7. Att en för alla studenter/doktorander tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Utbildningens styrkor och svagheter i relation till det sjunde kriteriet kan granskas genom:

- *Observation av den fysiska (undervisningslokaler, förekomst av studieplatser och infrastruktur) och digitala (Canvasrummet) studie- och lärmiljön*

På grund av om- och nybyggnad av institutionens lokaler befinner man sig nu i tillfälliga sådana. Det är bedömargruppens uppfattning att man gjort sitt allra bästa för att få dessa tillfälliga lokaler att fungera på bästa möjliga sätt.

Det blir också spännande att se hur de nuvarande studenterna får nya perspektiv i och med att de delar lokaler med utbildningar i film, fri konst, litterär gestaltning och foto. För flera kanske det är mer utvecklande än de utbildningar som de annars delar lokaler med, t ex musikerstudenter. Det verkar dock inte ske något samarbete med konst-studenterna på Valand men samarbete finns med filmstudenter.

- *Intervjuer med studenter och lärare om deras upplevelse av hur väl lärmiljön stödjer utbildningens specifika behov, dess pedagogiska idé samt studenternas lärande*

Flera lokaler är dåligt akustiskt anpassade för sitt ändamål. Det saknas också tillräckligt stora rum i de tillfälliga lokalerna. Och få eller inga naturliga träffpunkter.

Studenterna är även överens om att det även saknades naturliga träffpunkter i de gamla lokalerna. Något som förhoppningsvis tas i beaktande i de framtida lokalerna.

Något Göteborgsskolan i det förflutna haft som ett signum är sammanhållningen och de gemensamma morgonträningarna för samtliga. När danslärarutbildningen startades tappade övriga studenter möjligheten att nyttja den stora lokal där sådana träningar skett i decennier. Det är olyckligt att en såpass genomarbetat och lyckat koncept faller på ett rent administrativt/ekonomiskt beslut. Att de olika disciplinerna har undervisning tillsammans existerar därmed inte längre, något som alltid varit identitetsskapande för HSM/f.d. Teater- och Operahögskolan.

- *Tydligheten i instruktioner i kursguider/Canvassidor eller motsvarande*
- *Studieadministrationens och studievägledares tillgänglighet*

På grund av lokalernas spridning över Göteborg framkom det att administrationen framstod som ganska anonym och otillgänglig för många studenter. Kontakten med skolan/HSM verkade mest ske genom lärarna. Man identifierar sig mest med sitt program och inte som en student på HSM vid Göteborgs universitet.

- *Förekomst av någon form av "early warning system", eller rutin, där studenter som hamnar efter aktivt söks upp*

Det var inget som framkom vid vare sig samtal eller av det digitala materialet

- *Förekomst av samarbete mellan utbildningen och lärosätetsgemensamma stödstrukturer som universitetsbiblioteket och enheten för akademiskt språk*

Inget som framkommit av materialet eller togs upp vid samtal

- *Resultat från undersökningar av studenters upplevelser av sin arbets-/studiemiljö*

Inga sådana undersökningar fanns i materialet.

- *Övrigt*

En följd av att de tillfälliga lokalerna är spridda över Göteborg är att studenterna vid de olika programmen inte träffas på ett naturligt sätt. Detta upplevs som en förlust.

De som har sin tid förlagd till Angered är mycket nöjda, de tycker att de lokalerna är bättre än på Artisten.

8. Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Det åttonde kriteriet handlar om att utbildningen som utvärderas bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete (se kvalitetspolicyns process 1). Styrkor och svagheter i relation till det åttonde kriteriet kan granskas genom att beakta:

- *Systematik i hur utbildningen kontinuerligt följs upp*

se under punkt 6 och nedan under resultat från kursvärderingar samt hur dessa omhändertas i utvecklingsarbetet.

- *Förekomst av kollegiala forum med fokus på utvecklingsarbete*

Se under punkt 6 och nedan

- *Rutiner för genomförande av olika former av kursvärderingar*

Det finns ett väl utvecklat och systematiskt arbete med kurs och programvärderingar

- *Resultat från kursvärderingar samt hur dessa omhändertas i utvecklingsarbetet*

Så här beskriver de själva sitt arbete med hur kurs och programvärderingar tillvaratas i utvecklingsarbetet:

“-Det kommer från de anonyma enkäterna som görs i slutet av varje termin där kursernas innehåll och genomförande får ett sorts enkelt betyg efter ett poängsystem. Studenterna har också möjlighet att skriva fritextsvar och kommentarer. Förutom kurserna frågas efter trivsel, strukturellt stöd, arbetsbelastning och frågor som kränkande beteenden mm.”

”-Det kommer också från de halvtimmeslånga utvecklingsamtal som kollegiet har med studenterna. Sedan ett några år har programdialogen kommit att bli en viktigare händelse som förbereds genom olika förberedande möten och processer. Idag är det ett möte med många inblandade där studentrepresentanter deltar tillsammans med hela kollegiet och oftast enhetschefen, till skillnad från att några få representanter från studenterna möter ett mindre antal lärare från kollegiet.”

Skådespelarprogrammet beskriver en mer en mer omfattande process för programdialogen än musikal och operaprogrammen men alla följer noga HSMs system för systematiskt kvalitetsarbete.

Det kvarstår dock en fråga från operastudenterna om hur resultaten från utvärderingar tas om hand.

- *Hur återkoppling av kursvärderingsresultat till studenter sker*

se ovan

- *Rutiner, resultat användning och återkoppling för andra typer av enkäter/undersökningar*

- *Övrigt*

Lista på underlag till bedömargruppen (kandidat musikal, opera samt teater, inriktning skådespeleri)

Läsanvisning med en guide till underlaget och arbetet, länkar till relevanta webb-sidor, mm.
Schema platsbesök

Styrdokument, protokoll, rapporter med mera

Utbildningsplan

Kursplaner

Utbildningsrelaterade dokument

Kursguider

Exempel scheman

Examinationsuppgifter/redovisningar/studentprojekt

Självständiga arbeten (examensarbeten)

Länkar till Canvas

Lista på externa samarbetspartners kopplat till kurser och projekt

Internationalisering samarbeten

Information om arbete med studenthälsa

Praktikplatser

Utvärderings- och uppföljningsstatistik inklusive åtgärder

Kursvärderingar, sammanställningar

Utvecklings- och åtgärdsplan/programrapporter

Minnesanteckningar terminsutvärdering och programdialog (studentmöten)

Övrigt, personallista, statistik

Lärarlista inklusive genomgångna PIL-kurser, samt gästlärare

Statistik: söktryck, antagning och genomströmning

Schema för platsbesök

Tisdag 6 februari 2024

Plats: Eklandagatan 86, Göteborg

Tillgång till rum 1240 under hela dagen.

10.00-11.00 Välkommen till Högskolan för scen och musik

Catharina Bergil (enhetschef scenområdet), programansvariga Monica Danielson, Peter Melin och Karin Rickardsson hälsar välkomna. Plats: Eklandagatan 86, samling i entrén.

11.00-11.45 Träff med studenter från operaprogrammet, Julia Nylander (åk 2) och Simon Bergvide (åk 3). Plats: Rum 1240.

11.45-13.00 Lunch på egen hand

13.00-13.30 Besök på lektion med operastudenter. Instudering av Kammaroperaprojekt. Plats: Sal 2305.

13.45-15.00 Träff med lärare från operaprogrammet, Monica Danielsson, Åsa Bäverstam, Bo Rosenkull, Maria Ingemarsson Berg, Mira Bartov. Plats: Rum 1240.

Onsdag 7 februari 2024

OBS! Plats: Valand. Adress: Storgatan 43.

Tillgång till rum 3110 under hela dagen.

8.00-8.45 Träff med lärare från musikalprogrammet. Plats: Rum 3110.

9.00-9.30 Besöka lektion med skådespelarstudenter i Blackbox 2. Rörelselektion med lärare Michael Norlind. Plats: Blackbox 2, Valand. *(Ni blir visade dit från rum 3110).*

9.45-10.15 Besöka lektion med musikalstudenter. Plats: Aulan, Valand. *(Ni blir visade dit från rum 3110).*

10.45-11.30 Träff med studenter från programmet i skådespeleri. Plats: Rum 3110.

11.30-13.00 Lunch på egen hand

13.00-13.45 Träff med studenter från musikalprogrammet. Plats: Rum 3110.

14.15-15.45 Möte med Högskolan för scen och musiks ledning. Plats: Rum 3110.

Medverkande: Jesper Lundgren (prefekt), Monica Danielson (viceprefekt utbildning), Bo Rosenkull (ämnesföreträdare), Mathias Aderby (teknisk chef), Eva Niste (utvecklingsledare), Catharina Bergil (enhetschef), Monica Danielson, Peter Melin och Karin Rickardsson (programansvariga)

15.45-16.30 *Efterhäng*